

Oplysning og revolution

(side 152-167)

Karakteriser oplysningstiden

- Beskriv situationen i Europa omkring periodens begyndelse.
- Beskriv situationen i Europa omkring periodens afslutning.
- Hvordan blev Europa forandret i løbet af perioden?
- Hvordan kom forandringerne til udtryk i Danmark?
- Find fem ord fra kapitlet, som du synes karakteriserer perioden.
- Nævn en begivenhed fra perioden, som du ikke tror kan foregå i nutiden. Begrund.

Hvem er hvem?

Træk streger fra personen til den rigtige forklaring.

Adam Smith •	• Engelsk filosof. Skrev bl.a. om, hvordan et land skulle styres.
Edward Jenner •	• Engelsk filosof. Skrev om, hvordan produktionen kunne gøres effektiv.
Frederik den Store •	• Foretog den første vaccination mod kobber
John Locke •	• Fransk filosof. Skrev bl.a., at alle havde ret til at give udtryk for sine synspunkter.
Montesquieu •	• Fransk filosof. Skrev bl.a. bogen <i>Lovens ånd</i> . Den handlede om, hvordan magten skulle deles.
Napoleon •	• Konge i Preussen 1740-86
Thomas Jefferson •	• Tog magten i Frankrig og indførte en slags militærdiktatur
Voltaire •	• Var medforfatter af Den Amerikanske Uafhængighedserklæring

Hvad gjorde kongerne?

Her er en liste med konger, der omtales i teksten. Skriv bogstavet ved kongen ud fra det, han gjorde. Der kan høre flere handlinger til den samme konge.

A: Christian 6.	☐ Forbød handelen med slaver
B: Christian 7.	☐ Ophævede Stavnsbåndet
C: Frederik den Store	☐ Indførte Stavnsbåndet
	☐ Opbyggede en stærk hær
D: Ludvig 16.	☐ Indførte i midten af 1700-tallet en række reformer af landbrug og håndværk, så produktionen blev mere effektiv
	☐ Indførte konfirmationen i Danmark
	☐ Blev henrettet

Magten

Side 153-55 kan du læse om oplysningsfilosofferne og magten

- Hvorfor mente de enevældige konger, at de havde ret til at sidde på magten?
- Hvad mente oplysningsfilosofferne, der skulle til, for at man havde ret til at sidde på magten?
- Hvilken forskel vil det efter din mening gøre for borgerne, om man giver den ene eller den anden begrundelse for sin magt?
- Hvilken begrundelse har statslederne i Europa for deres magt i dag?
- Hvad er formålet med at have en stat efter Lockes og Montesquieus mening?

Montesquieu mente, at man skulle dele magten i tre.

- Hvilke?
- Hvilke instanser tager sig af de tre dele af magten i Danmark i dag?

Montesquieu mente, at de tre magtinstanser skulle være helt uafhængige af hinanden.

- Hvad betyder det?
- Hvorfor er det vigtigt?
- Lav en konstrueret historie, der viser, hvordan det kan gå galt, hvis to magtinstanser bliver blandet sammen.

Diskuter i klassen:

- Er der instanser i Danmark i dag, som ikke passer ind i tredelingen? Hvor hører politiet fx til? Er skolen og lærerne også en del af magten? Hvor passer de ind?
- Er de tre magtinstanser i Danmark helt uafhængige af hinanden? Hvilke berøringsflader er der mellem dem? Er det et problem? Hvad kunne man gøre for at gøre dem mere uafhængige

Kopper

Se billedet side 156.

- Hvad sker der med folk, når de bliver vaccineret?
- Hvad kan være forklaringen på, at tegneren viser det?
- Find flere oplysninger om de første vaccinationer.

Landboreformerne

Side 159-161 kan du læse om landboreformerne

- Hvordan var jorden fordelt mellem bønderne i en landsby i 1700-tallet?
- Find to fordele og to ulemper ved at fordele jorden på denne måde.

Kongen nedsatte en kommission, der anbefalede at den enkelte bonde fik samlet sin jord.

- Hvad ville de opnå med det?
- Er du enig i, at man ville kunne opnå det på den måde? Argumenter for dit svar.

Side 160 kan du læse om stavnsbåndet.

- Hvad vil tegneren vise med billedet side 160? Skriv en billedtekst.
- Hvad betød stavnsbåndet, og hvad var formålet med at indføre stavnsbåndet?
- Hvilken forskel gjorde det for den enkelte bonde, at stavnsbåndet blev ophævet?

- Stavnsbåndet var kun en af flere landboreformer. Søg på biblioteket og på internettet, og giv eksempler på andre reformer, der blev gennemført.
- Forestil dig, at du er oplysningsfilosof. Skriv et brev til kongen, hvor du bruger idealerne om frihed og oplysning til at argumentere for at landboreformerne vil være til fordel for hele landet.

Ejnar Schroll: *Folkeskolens Danmarkshistorie*, 1930 giver denne forklaring på, hvorfor landboreformerne blev indført:

”Kronprins Frederik, der var Kristian den Syvendes og Karoline Mathildes eneste søn, overtog 16 år gammel regeringen, først som kronprins, siden som konge efter faderens død 1808. [...] Til rådgivere valgte han så dygtige folk som den retslærde nordmand, *Kristian Koldbjørnsen*, og de to grever, *Kristian Ditlev Rewentlov* og *Andreas Peter Bernstorf*. Disse mænd havde ligesom kronprinsen den største medlidenhed med bønderne, og de arbejdede ivrigt på at give den frihed, de længe havde sukket efter. Da Rewentlov en gang bragte spørgsmålet på bane, udbød kronprinsen, at i så vigtig sag burde man ikke spille nogen dag, men hellere begynde straks. Kort efter blev *Den store Landbokommission* nedsat med Rewentlov som formand. Den fik til opgave at overveje og undersøge, hvordan man bedst skulle gribe sagen an. Allerede 1787 fik kommissionen regeringen til at forbyde herremændene til at straffe bønderne med træhest, halsjern, spansk kappe og fangehul. Men året efter kom loven om *Stavnsbåndets Løsning*, 20. juni 1788. Nu kunne bønderne ligesom andre mennesker selv bestemme, hvor de ville bo. [...] En del misfornøjede jyske herremænd bad senere kronprinsen om at tage de ny love tilbage. Men han svarede kort og godt: ”Jeg vil, mit folk skal være lykkelig”.”

- Hvem fik ifølge kilden landboreformerne gennemført?
- Hvad var deres motiver?
- Sammenlign forklaringen på landboreformernes gennemførelse med teksten side 159-161.
- Hvordan vil du forklare forskellene?

Beretninger om Bastillens fald

Side 163 kan du læse om Bastillens fald 14. juli 1789. Bastillens kommandant Launay rådede over en lille militær enhed bestående af 80 invalider (gamle soldater) og 30 schweizere fra den franske livgarde.

Kilde 1:

Uddrag af Francois Furret og Denis Richet: *Den franske Revolution 1*, 1988.

”Han (Bastillens kommandant Launay) lover en delegation fra Hôtel de Ville (Paris’ rådhus) at lade være med at skyde, hvis der bliver angrebet. Men ved éttiden om eftermiddagen (14. juli 1789) lykkes det mængde at trænge sig ind i forgårdene helt frem til vindebroen. Launay, der føler sig angrebet, lader sine soldater skyde. Geværsalven er blodig for belejrerne, der mister omkring hundrede mand. Folket tror sig forrådt af kommandanten.

Ved Hôtel de Ville fremkalder nyheden om eftermiddagen folkets raseri. [...] Borgere og trehundrede livgardister under ledelse af Hulin, der er underofficer, og Elie, løjtnant i Reine-Infanterie regimentet, slæber fire kanoner, hentet samme morgen ved Invalidekirken (militær kirke i Paris), hen foran Bastillen og retter dem mod vindebroen.

Klokken er fem om eftermiddagen. Launay tilbyder kapitulation af Bastillen. Elie accepterer, men hvordan vil han få den ophidsede mængde, der har følt sig forrådt, og som vil hævne sine døde, til at godtage dette? Så snart vindebroerne bliver sænket, stormer mængden indenfor. Her indleder den den lange serie

af grufulde massakrer. [...] Tre officerer og tre soldater bliver dræbt. Launay bliver trukket af sted langs kajerne til Hôtel de Ville, slået og forhånet og endelig hugget ned på Place de la Grève. [...] Mængden drager til Palais-Royal med deres afhuggede hoveder på spydstager.”

Kilde 2:

En schweizer, der var løjtnant i denne livgarde, skrev kort efter stormen på Bastillen et brev til sin bror i Schweiz.

(Her efter G. Guggenbühl: *Quellen zur Geschichte der Neuesten Zeit*, 1954)

“Bastillen ligger i forstaden St. Anton i Paris. Otte tårne, der hænger sammen med korte volde, danner dette slots omkreds, som tillige også er omgivet med en dyb grav. [...] Kommandanten på dette slot, hr. grev Launay, en mand med ringe kendskab til krigsvæsen, uden erfaring, med ringe mod, henvendte sig allerede ved begyndelsen af urolighederne til hærens generaler og forlangte, at man skulle styrke besætningen (på Bastillen), der den gang kun bestod af firs invalider (dvs. ældre soldater). Han blev afvist, fordi man troede, at opstanden ikke ville blive så heftig, og fordi man ikke forestillede sig, at det kunne falde nogen ind at erobre Bastillen. Han gentog sit forlangende.

Endelig blev for at berolige ham jeg udvalgt sammen med trediven mand (fra den franske livgarde) og sendt derhen d. 7. juli 1789. Allerede den første dag efter, at jeg var ankommet, lærte jeg denne mand at kende og så tydeligt af alle de foranstaltninger, som han gjorde til forsvar af sin post, og som ikke duede til noget. [...]

Han (Launay) var så fuld af angst, at han om natten anså skyggen af træer og andre genstande for fjender, og vi af den grund måtte være på benene hele natten. Officererne i staben, den næstkommanderende, pladsmajoren og jeg selv henvendte os ofte til ham for på den ene side at berolige ham med hensyn til besætningens svaghed, som han altid klagede over, på den anden side på grund af ligegyldige foranstaltninger, som han traf, mens han forsømte de mere vigtige. Han hørte på det, syntes at give os ret, men handlede så igen ganske anderledes. Derpå ændrede han igen og viste i al sin gøren og laden den største ubeslutsomhed. Skønt han havde aftalt med sin stab og officererne i sin garnison, hvis de blev angrebet, at forsvare slottets ydre så længe som muligt, så befalede han alligevel d. 12. juli om aftenen, at vi skulle trække os helt ind i det indre af fæstningen og forlade det ydre, hvor hele besætningen havde opholdt sig indtil da, og som var en stilling, hvor man kunne yde stor modstand. Vi måtte adlyde. Nu befandt vi os bag firs fod høje og femten fod tykke mure, til hvilke vi havde større tillid end til kommandantens dygtighed.

Om morgenen d. 14. juli kom repræsentanter for borgerne og forlangte, at man skulle overgive dem slottet. Jeg tror, at hr. guvernøren ville have gjort det, hvis ikke herrerne i staben og jeg tydeligt havde ladet ham forstå, at dette ikke sømmede sig for deres ære og ikke var i overensstemmelse med deres pligt. Kl. 3 om eftermiddagen blev vi angrebet. En mængde bevæbnede borgere og også nogle af de franske gardere bemægtigede sig forgårdene, som vi allerede havde forladt dagen før. Guvernøren efterlod ved hver port kun en bevæbnet mand til at lukke den op for de forbipasserende og lukke den igen. Vindebroen og de porte, der førte til slottet, blev hugget i stykker. Dette kunne let ske, fordi det var os forbudt at beskytte disse fra tårnene med vor ild. Nu kom man til den sidste låge, som især danner indgang til fæstningen.

Efter at man forgæves havde formanet belejrerne til at trække sig tilbage, da blev det endelig befalet at skyde på dem. Hr. Launay havde begivet sig op på platformen med trediven invalider. Trediven andre invalider var på begge sider af portalen i værelserne og skydehullerne for at beskytte denne. Det kostede besvær, inden de begav sig derhen. Først efter megen overtalelse kunne man bevæge dem til at skyde på fjenderne. Jeg befandt mig med mit mandskab i slotsgården, lige overfor portalen, hvor jeg havde tre topundigere (kanoner), der blev betjent af tolv soldater, for at beskytte indgangen, hvis portalen skulle blive gennemhugget. For at gøre dem deres forsæt om at gennembryde portalen mere besværligt lod jeg hugge to huller i den optrukne vindebro, hvori jeg tænkte at sætte to af mine kanoner for at rydde broen

med dem. Men jeg kunne ikke komme nær nok på med disse, til at kunne bruge dem med fordel. Jeg lod derfor to rempartgeværer sætte ind i dem og lod dem lade. Men man kunne ikke gøre nogen stor brug af dem, fordi fjenderne havde trukket sig tilbage bag murene i forgårdene, hvorfra de fyrede på os gennem skydehullerne. Imidlertid havde de bragt en vogn med brændende halm hen på indgangen til broen og stukket guvernørens hus, som lå i vores gård, i brand. Dette hindrede os, sådan at vi ikke mere kunne se fjenden i stort antal. De havde hentet fem ottepundigere (kanon) og en bombekedel, som de ikke langt derfra havde sat i batteri, og hvorfra de beskød vore tårne, fra hvilke der blev fyret mod dem med vore kanoner.

På denne måde småsloges vi tre timer. De belejrende havde, som vi siden har hørt, hundrede og tres døde og sårede. Men vi havde mistet en mand og kun få sårede. Da fjenderne så, at deres skyderi prellede afmægtigt af på murene, gjorde de anstalter til, at slå portene ind og bragte kanonerne op på den bro der fører til portalerne. Så snart hr. Launay så disse anstalter fra tårnene, syntes han fuldstændig at have tabt hovedet. Uden at rådføre sig med nogen fra staben eller fra garnisonen og høre deres mening lod han gennem en tambour (soldat) give tegn til overgivelse. Jeg holdt op med at fyre, så mig om efter hr. Launay, som jeg fandt i færd med at skrive en seddel, hvori han meddelte de belejrende: han havde to tusind centner krudt i fæstningen. Hvis de ikke ville modtage kapitulationen, så ville han sprænge fæstningen, garnisonen og hele omegnen i luften. Jeg gjorde ham forestillinger og sagde: vi var dog ikke nødt til det, vi havde dog endnu ikke lidt nogen skade, portene var endnu uskadt. Vi var endnu ikke sådan stillet, at vi var nødt til at overgive os. Men han var ude af stand til at høre efter noget og overgav mig seddelen med ordre til at lade den komme fjenden i hænde. Jeg fik den overrakt gennem et af de huller, som jeg i forvejen havde ladet skære i vindebroen. Den forblev uden virkning. Man ville ikke vide af kapitulation. Et almindeligt hyl: man skulle åbne portene og sænke vindebroen - var det eneste svar. Jeg meldte guvernøren, hvad der var passeret, og begav mig ufortøvet til mine folk og ventede på det øjeblik, hvor hr. Launay ville fuldføre sin trussel. Jeg undrede mig såre, da jeg et øjeblik senere så fire invalider, der nærmede sig portalen, åbnede den og sænkede vindebroen ned. På et øjeblik var fæstningen fyldt med folk, der bemægtigede sig os og afvæbnede os. Vi måtte frygte at blive myrdet på hundrede måder. Man plyndrede og hærgede hele slottet. Vi mistede alt, hvad vi havde hos os.

Endelig blev jeg sammen med nogle af mine soldater, som under denne forvirring var blevet hos mig, ført ud og til rådhuset. På hele vejen derhen, som er ca. et kvarters gang, var gaderne og husene besat med utallige mennesker, der ikke råbte andet end skældsord og trusler efter mig, til helt op på tagene. Undervejs blev to af mine soldater myrdet af den rasende mængde og adskillige alvorligt såret. Jeg selv havde under denne tur en mængde bajonetter, geværer, kårder og lanser på min krop. De, der ingen våben havde, løftede sten mod mig. Kvinderne skar tænder og truede med næverne. Således kom jeg under almindeligt hyleri med ud sigt til at blive klynget op så langt som til to hundrede skridts afstand fra rådhuset, da man bragte mig hr. Launays hoved i møde på en lanse for at vise mig det. Endelig nåede jeg Place de Greve, som ligger foran rådhuset. Man førte mig forbi den myrdede pladsmajor, der endnu lå i sit blod. Man viste mig den næstkommanderendes lig. Lige overfor var man i færd med at klynge tre invalideofficerer og tre menige op i en lygtepæl. Alle disse tre var end nu for kort tid siden hos mig, og jeg plejede at omgås dem, efter at jeg var kommet til Bastillen. Med denne udsigt gik jeg op ad trappen til rådhuset. Man stillede mig for en rådsforsamling og anklagede mig for at jeg også var skyld i den modstand, som man havde ydet i slottet, og i det blod, der var blevet udgydt. Jeg søgte at undskylde mig så godt som muligt og sagde, at jeg ikke var skyldig, da jeg selv var en underordnet. Hvis jeg var kommet til at gøre noget ulykkeligt, så kom det af, at jeg havde fuldført mine overordnede ordrer. Endelig, for at jeg og resten af mine folk kunne undgå snoren, tilbød jeg dem min tjeneste og overgav mig til dem og nationen. Jeg erklærede, at jeg sammen med mine folk var parat til at lystre, hvis jeg kunne gøre dem en tjeneste. Om pøbelen nu var træt af mord, eller om min forsvarstale syntes dem så over! Bravo! Bravo! Schweizer!" viste mig, at man havde modtaget mit tilbud, og at man lod mig vederfares nåde."

- Sammenlign kilde 1 og kilde 2's fremstilling af begivenhederne.
- Tag stilling til kilde 2's troværdighed. Overvej bl.a.:
 - Hvilke muligheder har ophavsmanden (løjtnanten) til kilde 2 for at vide, hvad der skete under stormen på Bastillen?
 - Har ophavsmanden til kilde 2 en interesse i at fortælle andet end sandheden til broren hjemme i Schweiz?
- Hvorfor sætter invaliderne sig ifølge kilde 2 imod at skyde på angriberne?
- Sammenlign kilde 1 og kilde 2's beskrivelse af kommandanten.
- Forklar forskellene i beskrivelsen af kommandanten.

Plebejernes Manifest

Side 165 kan du læse om *Plebejernes Manifest*. Det bestod af 15 punkter, som Graccus Babeuf skrev i 1795. Her er nogle af punkterne.

4. Både arbejdet og dets udbytte skal være fælles for alle
5. Det undertrykkelse, når nogens arbejdskraft udnyttes, mens andre lever i luksus uden at behøve at arbejde.
6. Alle, der udelukker andre for at få del i markernes afgrøder eller andre varer, er kriminelle
7. I et ægte samfund bør der hverken være rige eller fattige.
8. Rige, der ikke er villige til at give deres overflod til de fattige, er folkets fjender.
10. Den franske Revolutions mål er at ødelægge ulighed og oprette almindelig velstand."

- Hvilke befolkningsgrupper ville Graccus Babeuf beskytte med Plebejernes Manifest?
- Hvordan tog borgerskabet imod det?
- Hvordan ville et samfund være, hvis det blev indrettet efter Plebejernes Manifest?
- Kunne du tænke dig at leve i et sådant samfund. Begrund.

I manifestet stod der også, at man ikke måtte eje mere end hvad man "*behøver til sit ophold*", dvs. hvad der er nødvendigt for at klare sig.

- Lav en liste med 5 ting fra din hverdag, som er nødvendige for, at du kan klare dig.
- Lav en liste med 5 ting, som ikke er nødvendige.

I det første årti af år 2000 diskuterede man, om der skulle fastsættes en officiel fattigdomsgrænse i Danmark. *Rådet for Socialt Udsatte* opfordrede politikerne til at fastsætte en grænse. Både politikere og organisationer som *Red Barnet* blandede sig i debatten. Regeringen (Venstre og Konservative) ville ikke fastsætte en grænse. Socialistisk Folkeparti gjorde det til deres politik at arbejde for at få en grænse.

Søg på internettet efter "*fattigdomsgrænse*", og find oplysninger til at besvare opgaverne.

Du kan fx finde en folketingsdebat om fattigdomsgrænsen på:

<http://www.folketinget.dk/?/Samling/20041/spoergsmaal/S1206/svar//index.htm>

- Giv forskellige eksempler på, hvordan man kan definere fattigdomsgrænsen.
- Hvilken måde at definere fattigdomsgrænsen på er efter din mening bedst? Begrund

Undersøg, hvordan debatten om fattigdomsgrænsen har formet sig gennem de sidste år. Præsenter resultatet af din undersøgelse enten i en skriftlig rapport eller som en Powerpointpræsentation.

I dit arbejde skal du:

- finde citater fra forskellige politikere og organisationer. Husk at notere, hvem der har udtalt citatet, hvornår og hvor du har fundet citaterne.
- organisere dine citater, så du samler argumenterne for og imod at indføre en fattigdomsgrænse hver for sig.
- udvælge nogle centrale pointer fra debatten.
- kommentere citaterne og selv tage stilling til, om du synes, der bør fastsættes en fattigdomsgrænse.

En slavehandlers beretning

Side 166 kan du læse om ophævelsen af slavehandelen.

Den franske slavehandler, John Barbot, var ansat i Det kongelige franske Afrikakompagni. Han deltog personligt selv i mindst to slavetransporter fra Afrika til De vestindiske Øer og har i en bog fra 1732 givet følgende beskrivelse af sit arbejde i Afrika i 1682 (her efter *English Historical Documents*, 1953)

“(Slaverne i Guinea i Vestafrika) bliver for størstedelen fanget i krig, men det sker, at de bliver solgt til slaveri af deres egne slægtninge. [...] Andre stjæles [...] fra deres egne lande af røvere eller lokkes bort af kidnappere, som bortfører mange børn af begge køn. [...] Nogle af begge køn og alle aldre sælger også frivilligt sig selv som slaver til andre af deres landsmænd af bitter nød i hårde tider og det samme gør insolvente skyldnere (folk der ikke kan betale deres gæld) og folk, der er idømt bøder, som de ikke er i stand til at betale. Men langt det største antal slaver bliver, som det er nævnt, taget i krig, enten under slag eller ved at gøre indfald i fjendernes land.

Handelen med slaver er forbeholdt kongerne, de rige og de ledende købmænd. [...] Disse slaver behandles barbarisk og grusomt af deres herrer, som ernærer dem elendigt og slår dem umenneskeligt, som det kan ses af skab og sår på kroppen af mange af dem, når de bliver solgt til os. De under dem til at dække deres nøgenhed knap den mindste las som de tilmed tager af dem, når de bliver solgt til europæerne. [...]

Den barbariske behandling af disse ulykkelige stakler gør det klart, at den skæbne, der overgår dem, der bliver købt og transporteret fra kysten til Amerika eller andre dele af verden af europæere, er mindre ynkværdig end deres, som ender deres dage i deres fødeland. For ombord på skibene udfoldes der al tænkelig omhu for at bevare og ernære dem i ejernes egen interesse, og når de bliver solgt i Amerika, burde samme motiv til at udnytte dem fornuftigt gøre sig gældende hos deres herrer, således at de kan leve des længere og yde dem mere hjælp. For slet ikke at tale om den uvurderlige fordel, de kan høste ved at blive kristne og frelse deres sjæle, hvis de for alvor forstår at drage nytte af deres situation. [...]

Når der er krig mellem indlandsnationerne og dem nærmere havet, er Guldkysten leveringsdygtig med store antal af slaver af alle køn og aldre, undertiden på et sted, undertiden på et andet, som det allerede er omtalt, alt efter krigens natur og de landes situation, imellem hvilke krigen fores. Jeg husker i den forbindelse, at i 1681 fik en engelsk smughandler i Commendo tre hundrede gode slaver for næsten ingenting udover besværet med at modtage dem ved kysten i sine både, da Commendofolkene bragte dem fra slagmarken efter at have vundet en sejr over en nabonation og taget et stort antal fanger.

Til andre tider er der en sådan knaphed på slaver, at jeg i 1682 kun kunne få otte fra den ene ende af kysten til den anden, ikke blot fordi vi var et stort antal handlende skibe på kysten samtidig, men især af den grund, at der alle steder var fred mellem de indfødte. På et andet tidspunkt fik jeg to hundrede slaver blot i Acra i løbet af 14 dage eller tre uger. Og folkene fra den øvre kyst, der forstod, at jeg havde de pågældende slaver ombord, kom ned for at løskøbe dem og gav mig to for en af dem, som jeg forstod, var deres nære slægtninge, der var blevet bortført af sorte inde i landet, og bragt ned til Acra og solgt til os.

Jeg husker også, at jeg engang på en af mine mange ture langs denne kyst gik hen og fik en hel familie ombord, mand, kone, tre unge drenge og en pige, købt den ene efter den anden alle på forskellige steder. Og jeg kan ikke lade være med her at nævne, hvilken mægtig tilfredsstillelse disse stakkels skabninger udtrykte over således at være kommet sammen igen, om end i trældom. I flere dage i træk kunne de ikke afholde

sig fra at udgyde glædestårer og i det uendelige at omfavne og kærtegne hinanden, og da dette vakte min medlidenhed beordrede jeg, at de skulle behandles bedre ombord, end vi sædvanligvis kan tillade os at gøre det, hvor der er fire eller fem hundrede på et skib. Og på Martinique solgte jeg dem alle sammen, men til en fremtrædende planter for en billigere pris, end jeg kunne have forventet, hvis jeg havde disponeret over dem enkeltvis, da jeg var blevet informeret om denne herres gode væsen og havde fået hans ord for, at han vil anvende denne familie på den efter deres omstændigheder bedste måde og lade dem bo et sted for sig selv. Jeg [...] vil afslutte det kapitel [...] med en mærkværdig oplysning, nemlig, at mange af de slaver, vi transporterer fra Guinea til Amerika, er overbevist om, at de føres til slagtingen som får, og at europæerne godt kan lide deres kød. Denne forestilling har en sådan magt over nogle af dem, at de henfalder i dybt tungsind og skræk og nægter at spise overhovedet, selv om de bliver tvunget aldrig så meget og endog slået for at få dem til at tage næring til sig. Trods alle foranstaltninger kan de sulte sig ihjel, hvilket jeg har haft flere tilfælde af blandt mine egne slaver både ombord og på Guadeloupe.”

- Hvordan beskriver Barbot de afrikanske slavehandlere?
- Hvordan retfærdiggør Barbot europæernes slavehandel?
- Barbot fremstiller sig selv som en person, der vil gøre det så godt som muligt for slaverne. Samtidig lægger han ikke skjul på, at slavehandelen er en forretning. Find eksempler i teksten.
- Hvilke to motiver (at gøre det så godt som muligt for slaverne eller at tjene penge på handelen) er vigtigst for Barbot? Begrund dit svar.
- Hvor troværdig er Barbot som en kilde til slavehandelen? Begrund dit svar.

Stop for slavehandel

I 1792 udstedte Christian 7. (1766-1808) en forordning om forbud mod handel med slaver. Forbuddet skulle dog først træde i kraft i 1803. Avisen *Jydske Efterretninger* bragte den 30. marts 1792 Christian 7.s forordning:

”Hans Majestæt har den 16. marts udstedt følgende forordning angående negerhandelen:

Med henblik på de tilstande, der følger af slavehandelen på kysten af Guinea og af de dér indkøbte negres overførsel til Hans Majestæts Vestindiske Øer, og i betragtning af, at det i alle henseender måtte være velgørende og gavnligt om tilførsel af negre fra Guinea kunne undværes, og at de vestindiske øers dyrkning med tiden kan bestrides af arbejdere, der er født og opdraget på øerne, er vant til at arbejde fra ungdommen og vant til himmelstrøget og til dem, de skal arbejde under, så har Hans Majestæt ladet undersøge, hvorledes og hvornår dette kan muliggøres.

Ved denne undersøgelse er det blevet bragt udenfor enhver tvivl, at det kan gøres muligt og vil være fordelagtigt for De vestindiske Øer at undvære indkøb af nye negre, når plantagerne først er blevet forsynet med et tilstrækkeligt antal i det for formeringen fornødne antal, og når der bliver mulighed for understøttelse til plantageejere som har behov for det, og der sørges for at fremme negrenes ægteskaber, oplæring og sædelighed [...]

Med begyndelsen af året 1803 skal for Hans Majestæts undersåtter al negerhandel ophøre på de afrikanske kyster [...]

Men indtil da, nemlig fra nu af og indtil udgangen af året 1802, vil det være tilladt alle nationer uden forskel og under alle flag at indføre negre og negerinder fra kysten til De vestindiske Øer [...]

Udførsel af negre og negerinder fra De vestindiske Øer forbydes fra nu af på det strengeste [...]

- Hvad fortæller kilden om kongens motiv til at forbyde slavehandelen?
- Hvorfor træder forbuddet mod slavehandel først i kraft i 1803?
- Hvordan forestiller kongen sig, at De vestindiske Øer kan undvære nye tilførsler af slaver?
- Hvad fortæller kilden om den tids syn på slaveri?